

TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA

Informe relatiu als treballs de fiscalització
corresponents al tancament de l'exercici 2006, de
RAMADERS D'ANDORRA, S.A.

Març del 2008

ÍNDEX

---

1. INTRODUCCIÓ	3
1.1. Objecte i abast.....	3
1.2. Metodologia	4
1.3. Naturalesa jurídica.....	5
1.4. Marc jurídic	5
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	6
2.1. Balanç i compte del resultat economicopatrimonial	6
2.1.1. Existències	11
2.1.2. Deutors.....	11
2.1.3. Inversions financeres temporals.....	14
2.1.4. Tresoreria.....	14
2.1.5. Ajustaments per periodificació	14
2.1.6. Fons propis	15
2.1.7. Creditors.....	16
2.1.8. Ingressos per vendes	17
2.1.9. Subvencions corrents.....	18
2.1.10. Despeses d'aprovisionaments	19
2.1.11. Despeses de serveis exteriors	19
2.2. Execució pressupostària.....	20
2.3. Altres aspectes a destacar.....	22
3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS.....	24
4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS	25
5. CONCLUSIONS.....	26
6. AL-LEGACIONS	26
7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES.....	34

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objecte i abast.

D'acord amb l'art. 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, correspon a aquest Òrgan la fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable de les societats públiques, entre d'altres, Ramaders d'Andorra, S.A.

L'auditoria de Ramaders d'Andorra, S.A. forma part dels treballs de fiscalització per a l'exercici 2006, d'acord amb les competències que té atribuïdes aquest Tribunal.

Aquesta actuació suposa la realització d'una auditoria de regularitat (financera i de compliment) de l'activitat economicofinancera de l'esmentada entitat, desenvolupada en l'exercici 2006.

La informació comptable examinada ha estat la integrada per la liquidació de comptes lliurada al Tribunal de Comptes en data 13 de novembre de 2007 i consta entre altres, dels següents estats, comptes i annexos:

- Balanç
- Compte del resultat economicopatrimonial
- Memòria, que inclou el quadre de finançament.

Addicionalment, l'entitat presenta una liquidació del seu pressupost, un càlcul del romanent de tresoreria i la conciliació entre el resultat comptable i la liquidació pressupostària al 31 de desembre de 2006.

1.2. Metodologia

El treball s'ha realitzat d'acord amb els Principis i Normes d'Auditoria del Sector Públic i ha consistit en la realització d'aquelles proves selectives i revisions de procediments que s'han considerat necessàries en cada cas per a l'examen de les diferents àrees.

L'actuació portada a terme ha estat una fiscalització de regularitat, que inclou una fiscalització de legalitat o compliment i una fiscalització financera, amb els següents objectius:

- Verificar si l'activitat economicofinancera de Ramaders d'Andorra, S.A. s'ha desenvolupat de conformitat amb les normes, disposicions i directrius que li són d'aplicació.
- Verificar si els comptes anuals i altres estats financers de Ramaders d'Andorra, S.A. expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, del resultat economicopatrimonial, i que la informació economicofinancera es presenti d'acord als principis comptables que li són d'aplicació.

No obstant això, en la mesura que s'han detectat en la fiscalització, en l'informe es posen de manifest incidències i conclusions que tenen a veure amb la gestió, és a dir, que indiquen si la gestió economicofinancera s'ha portat a terme amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia.

Han estat objecte de la present fiscalització els fets generats per Ramaders d'Andorra, S.A. en l'exercici 2006 encara que, quan ha calgut per tenir incidència en l'exercici fiscalitzat, també ho han estat els d'exercicis anteriors i posteriors, abordant tant els aspectes comptables com els patrimonials, així com els d'organització i control intern existents en l'entitat. Al mateix temps, també s'ha verificat si es compleix amb la legalitat vigent en la gestió dels recursos públics.

No s'han portat a terme procediments específics, amb tendència a localitzar fets posteriors que poguessin afectar a l'exercici auditat. No obstant això, en aquells casos en els quals s'ha comptat amb evidència d'algun tipus, originada amb posterioritat a la data de tancament dels exercicis, s'ha fet referència als mateixos a l'informe.

El treball de camp a les dependències de l'ens auditat va concloure el 28 de febrer de 2008.

1.3. Naturalesa jurídica

Ramaders d'Andorra, S.A. es una societat pública, per a accions, creada per la Llei de creació de la societat Ramaders d'Andorra, S.A. de 10 de desembre de 1998.

El capital social està participat en el 51% pel Govern i el 49% per titulars en actiu d'una explotació ramadera.

1.4. Marc jurídic

La legislació que regula l'activitat economicofinancera i comptable de Ramaders d'Andorra, S.A. en el període fiscalitzat es conté, fonamentalment, en les següents disposicions:

- Llei 1/2006, del 9 de març, del pressupost per a l'exercici 2006.
- Llei de creació de la societat Ramaders d'Andorra, S.A. de 10 de desembre de 1998.
- Reglament intern de Ramaders d'Andorra, S.A..

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. Balanç i compte del resultat economicopatrimonial

Balanç

ACTIU	Exercici 2005	Exercici 2006
C) ACTIU CIRCULANT	1.012.033	646.156
I. Existències	3.575	1.621
1.- Comercials	3.575	1.621
II. Deutors	381.628	344.130
1.- Deutors pressupostaris	381.628	344.130
2.- Deutors no pressupostaris	-	-
III. Inversions financeres temporals	57.424	-
3.- Fiances i dipòsits constituïts a curt termini	57.424	-
IV. Tresoreria	569.069	300.406
V. Ajustaments per periodificació	337	-
TOTAL GENERAL (C)	1.012.033	646.156

PASSIU	Exercici 2005	Exercici 2006
A) FONS PROPIS	190.019	242.390
I. Patrimoni	150.253	150.253
1.- Patrimoni	150.253	150.253
II. Reserves	9.219	9.219
III. Resultats d'exercicis anteriors	22.090	30.546
1.- Resultats positius d'exercicis anteriors	61.006	69.462
2.- Resultats negatius d'exercicis anteriors	-38.916	-38.916
IV. Resultat de l'exercici	8.456	52.372
E) CREDITORS A CURT TERMINI	822.014	403.766
III. Creditors	822.014	403.766
1.- Creditors pressupostaris	533.771	391.193
2.- Creditors no pressupostaris	288.057	1.231
5.- Altres creditors	186	11.342
TOTAL GENERAL (A+E)	1.012.033	646.156

Font: Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

Compte del resultat economicopatrimonial

DEURE	Exercici 2005	Exercici 2006
A) Despeses	1.529.584	1.411.080
1.- Reducció d'existències de productes acabats i en curs de fabricació	11.249	1.954
2.- Aprovisionaments	1.492.545	1.379.837
a) Consum de mercaderies	1.442.807	1.320.759
b) Consum de primeres matèries i d'altres materials consumibles	-	-
c) Altres despeses externes	49.739	59.078
3.- Despeses de gestió ordinària, de funcionament dels serveis i prestacions socials	21.889	13.307
e) Altres despeses de gestió	21.400	13.307
e1) Serveis exteriors	20.358	12.244
e2) Tributs	1.042	1.063
f) Despeses financeres i assimilables	489	-
f1) Per deutes	489	-
5.- Pèrdues i despeses extraordinàries	3.901	15.982
c) Despeses extraordinàries	470	791
d) Despeses i pèrdues d'altres exercicis	3.431	15.191
Estalvi	8.456	52.372

HAYER	Exercici 2005	Exercici 2006
B) Ingressos	1.538.040	1.463.452
1.- Vendes i prestacions de serveis	1.411.846	1.347.454
a) Vendes	1.411.846	1.347.454
4.- Altres ingressos en gestió ordinària	28	175
f) Altres interessos i ingressos assimilats	28	175
f1) Altres interessos	28	175
5.- Transferències i subvencions	99.425	113.052
a) Transferències corrents	80.225	76.714
b) Subvencions corrents	19.200	36.338
6.- Beneficis i ingressos extraordinaris	26.742	2.771
d) Ingressos extraordinaris	434	498
e) Ingressos i beneficis d'altres exercicis	26.308	2.273
Desestalvi		

Font: Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

Quadre de finançament

Fons aplicats	Exercici 2005	Exercici 2006
1. Recursos aplicats en operacions de gestió	1.529.584	1.411.080
a) Reducció d'existències de productes acabats i en curs de fabricació	11.249	1.954
b) Aprovisionaments	1.492.545	1.379.837
c) Serveis exteriors	20.358	12.244
d) Tributs	1.042	1.063
e) Despeses de personal		
f) Prestacions socials especials		
g) Transferències i subvencions		
h) Despeses financeres	489	-
i) Altres pèrdues de gestió corrent i despeses excepcionals	3.901	15.982
j) Dotació per a les provisions d'actius circulants		
2. Pagaments pendents d'aplicació		
3. Despeses de formalització de deutes		
4. Adquisicions i altres altes d'immobilitzat		
a) Destinats l'ús general		
b) Immobilitzacions immaterials		
c) Immobilitzacions materials		
d) Inversions gestionades		
e) Immobilitzacions financeres		
5. Disminucions directes del patrimoni		
a) En adscripció		
b) En cessió		
6. Cancel·lació o traspàs de deutes a llarg		
a) Emprèstits i altres passius		
b) Per préstecs rebuts		
c) Altres conceptes		
7. Provisions per riscos i despeses		
Total aplicacions	1.529.584	1.411.080
Excés d'origens sobre aplicacions	8.456	52.372
(Augment del capital circulant)		

Fons obtinguts	Exercici 2005	Exercici 2006
1. Recursos procedents d'operacions de gestió	1.541.093	1.463.452
a) Vendes	1.411.846	1.347.454
b) Augment d'existències de productes acabats i en curs de fabricació	3.052	-
c) Impostos directes i cotitzacions socials		
d) Impostos indirectes		
e) Taxes, preus públics i contribucions		
f) Transferències i subvencions	99.425	113.052
g) Ingressos financers	28	175
h) Altres ingressos de gestió corrent i ingressos excepcionals	26.742	2.771
i) Provisions aplicades d'actius circulants		
2. Aportacions a fons patrimonial		
a) Ampliacions a l'aportació		
3. Subvencions de capital		
4. Cobraments pendents d'aplicació		
5. Increments directes de patrimoni		
a) En adscripció		
b) En cessió		
c) Altres aportacions d'ens matrius		
6. Deutes a llarg termini		
a) Emprèstits i passius anàlegs		
b) Préstecs rebuts		
c) Altres conceptes		
7. Alienacions i altres baixes d'immobilitzat		
a) Destinats a l'ús general		
b) Immobilitzacions immaterials		
c) Immobilitzacions materials		
d) Immobilitzacions financeres		
8. Cancel·lació anticipada o traspàs a curt termini d'immobilitzacions financeres		
Total d'origens	1.541.093	1.463.452
Excés aplicacions sobre orígens		
(Disminució del capital circulant)		

Font: Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

VARIACIÓ DEL CAPITAL CIRCULANT	Exercici 2006	
	Augments	Disminucions
1. Existències		1.954
2. Deutors		
a) Pressupostaris		37.498
b) No pressupostaris		
3. Creditors		
a) Pressupostaris	142.578	
b) No pressupostaris	275.670	
6. Altres comptes no bancaris		57.424
7. Tresoreria		268.663
8. Ajustaments per periodificació		337
TOTAL	418.248	365.876
VARIACIÓ DEL CAPITAL CIRCULANT	52.372	

Font: Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

De la revisió dels estats i comptes retuts es desprèn la següent observació:

Modificacions de les dades del quadre de finançament de l'exercici anterior

De la revisió del quadre de finançament s'ha detectat que la columna que reflexa els imports corresponents a l'exercici 2005 presenten les següents diferències respecte de les xifres que reflectien els estats retuts d'aquell exercici:

Concepte	Quadre de finançament 2005 (segons comptes 2005)	Quadre de finançament 2005(segons comptes 2006)	Diferencia
Fons aplicats			
1. Recursos aplicats en operacions de gestió	1.532.636	1.529.584	3.052
a) Reducció d'existències de productes acabats i en curs de fabricació	14.302	11.249	3.053
Total aplicacions	1.532.636	1.529.584	3.052
Excés d'orígens sobre aplicacions	9.026	8.456,00	570
Fons obtinguts			
7. Alienacions i altres baixes d'immobilitzat	570	-	570
Total d'orígens	1.541.663	1.541.093	570

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

2.1.1. Existències

La variació d'existències presenta les següents xifres:

Concepte	Saldo 2006	Saldo 2005	Variació
Existències pinso	1.621,11	3.575,26	-1.954,15
Total	1.621,11	3.575,26	-1.954,15

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

De la revisió de la composició dels saldos d'existències s'observa la següent incidència:

Valoració de les existències de carn

Com s'observa en el quadre anterior, al 31 de desembre de 2006 no figuren comptabilitzades existències de carn. Amb tot, de la revisió efectuada es desprèn que existien al tancament de l'any canals de vedells que es trobaven a l'escorxador, pendent de venda per valor de 8.837,02 euros. D'aquest bestiar restava igualment pendent de comptabilitzar en l'exercici 2006 la seva compra. Per aquest motiu, les compres i les existències de l'exercici s'haurien d'incrementar pel referit import.

2.1.2. Deutors

El desglossament de l'epígraf de deutors del balanç és el següent:

Concepte	Saldo 2006	Saldo 2005	Variació
Clients	317.474,22	354.972,69	-37.498,47
Deutors	26.655,45	26.655,45	-
Total	344.129,67	381.628,14	-37.498,47

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

A continuació es presenten les observacions que s'han posat de manifest respecte als saldos anteriors:

Saldo pendent a 31 de desembre de 2006 amb l'Escorxador d'Andorra i March i Segarra

Els comptes que recullen les diferents transaccions de Ramaders d'Andorra, SA amb l'Escorxador Nacional d'Andorra i March i Segarra no són objecte de conciliació i revisió periòdica per l'entitat. Això provoca que s'observin diferents incidències en les mateixes

com són: existència d'un elevat nombre de partides pendents tant en signe deutor com creditor que es remunten a l'exercici 2001, cobraments inferiors als de valor en factura i factures pendents de comptabilitzar tant de despesa com d'ingressos.

De la resposta rebuda d'aquestes entitats a la sol·licitud de confirmació de saldos es posen de manifest diferències rellevants, les quals no han estat justificades per l'entitat.

El detall és el següent:

Diferències per les operacions de March i Segarra com a client de Ramaders.

Concepte	Import
Saldo segons comptabilitat de Ramaders	98.383,85
Import segons carta de confirmació	82.840,15
Diferència	15.543,70

Diferències per les despeses de l'escorxador facturades a Ramaders en concepte de transport i sacrifici.

Concepte	Import
Saldo segons comptabilitat de Ramaders	49.434,97
Import segons carta de confirmació	14.535,89
Diferència	34.899,08

Saldo deutor de l'escorxador a favor de Ramaders

Concepte	Import
Saldo segons comptabilitat de Ramaders	26.655,45
Import segons carta de confirmació	-
Diferència	26.655,45

En aquest sentit a l'informe del Tribunal de Comptes de l'exercici 2005, en els apartats 2.1.9 i 2.1.11 del mateix, es destacava l'existència de factures de despeses pendent de comptabilitzar de transport i sacrifici per valor de 7.488,43 euros i vendes pendent de comptabilitzar de pells i menuts per valor de 895,69 euros, els quals no s'han enregistrat a l'exercici de 2006.

Pendent de comptabilització l'ajuda al foment de la carn de qualitat per al període de setembre a desembre de 2006.

Ramaders d'Andorra, S.A. ha rebut una subvenció del Govern en concepte d'ajut al foment de productes de qualitat controlada, per compensar les diferències de preu en el sector degudes a l'estacionalitat del producte, previstes pel mateix programa de qualitat i que posteriorment l'entitat ha de liquidar als ramaders.

A 31 de desembre de 2006 l'entitat no té enregistrat l'import pendent de cobrament d'aquesta ajuda per al període de setembre a desembre de 2006 per un import de 100.863,30 euros i que va a ser pagada pel Govern en data 26 de gener de 2007.

D'acord amb el principi del registre, considerem que haurien d'enregistrar-se tant els imports a percebre com els imports a pagar en el moment en què neix el dret i l'obligació i no en el moment en què es produeix el flux monetari. Per tant, al tancament de l'exercici la partida de deutors estaria infravalorada en 100.863,30 euros.

Provisió per insolvències de tràfic

Ramaders d'Andorra, SA, ha efectuat regularitzacions dels saldos pendents de cobraments amb una antiguitat de més d'un any, per un import de 12.150,94 euros, amb contrapartida a operacions d'exercicis anteriors. D'aquests saldos regularitzats, amb posterioritat al tancament s'han cobrat 6.321,68 euros.

D'acord amb les normes i principis comptables generalment acceptats l'actiu del balanç ha de recollir el total de béns i de drets a favor de l'entitat. D'acord amb els mateixos criteris i en atenció al principi de prudència, en el cas que existeixin dubtes raonables sobre la possibilitat de fer efectius els drets de cobrament, l'entitat ha de dotar una provisió per cobrir la potencial pèrdua que es pugui generar. Per la seva part, el dret ha de ser cancel·lat en el moment del seu cobrament o, en el seu cas, quan s'hagin esgotat les opcions per a fer-lo efectiu, per prescripció del dret o per ser considerat un fallit.

En conseqüència, l'entitat hauria d'haver enregistrat els saldos que s'han donat de baixa com a clients de dubtós cobrament i, simultàniament, dotar la provisió per insolvències, figurant els imports a l'actiu del seu balanç.

Cal tenir en compte que el criteri adoptat per la societat comporta una debilitat significativa de control intern, en impedir a la comptabilitat fer un adequat seguiment dels saldos de clients pels quals s'observa una dificultat en el seu cobrament.

Per altra banda, la societat té un client pel qual existeix un saldo pendent de cobrament de l'exercici 2006 per un import de 6.341,11 euros corresponent a factures de gener a novembre de 2006 que han estat retornades en el transcurs de l'exercici. Per tant aquest saldo son susceptibles de ser considerats de dubtós cobrament i haurien de ser provisionats.

2.1.3. Inversions financeres temporals

El detall de l'import reflectit al balanç és el següent:

Concepte	Saldo 2006	Saldo 2005	Variació
Fiances i dipòsits constituïts a curt termini	-	57.424	-57.424

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

2.1.4. Tresoreria

El detall dels saldos que componen la rúbrica de tresoreria és el següent:

Concepte	Saldo 2006
Crèdit Andorrà	149.951,76
Andbanc	150.453,95
Total tresoreria	300.405,71

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

De la revisió d'aquesta area s'observa la següent incidència:

Partides conciliatòries bancàries amb antiguitat superior a un any

A 31 de desembre de 2006 existeixen partides conciliatòries bancàries amb antiguitat superior a un any per un import de 1.150,76 euros que no s'han cancel·lat a data de la nostra revisió. Recomanem l'anàlisi de les partides conciliatòries antigues i la seva regularització si correspon.

2.1.5. Ajustaments per periodificació

El resum dels moviments comptabilitzats en aquest compte és el següent:

Ajustament per periodificació d'actiu

Descripció	Saldo 2006	Saldo 2005	Variació
Taxa Comerç i Industria	-	77,05	-77,05
Impost activitats comercials	-	259,92	-259,92
Total	-	336,97	-336,97

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

2.1.6. Fons propis

El moviment dels fons propis es resumeix en el següent quadre:

Concepte	Saldo 31/12/2005	Altes	Aplicació Resultats	Saldo 31/12/2006
Capital Social	150.253,02			150.253,02
Reserva legal	9.219,49			9.219,49
Resultats d'exercicis anteriors (romanent)	22.089,90		8.456,41	30.546,31
Resultat de l'exercici	8.456,41	52.371,60	-8.456,41	52.371,60
Total fons propis	190.018,82	52.371,60	-	242.390,42

Font: elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió efectuada es desprenen les observacions següents:

Formalització i comptabilització de l'ampliació de capital

La junta general ordinària de 19 de febrer de 2004 va aprovar una ampliació de capital amb l'emissió de 2.000 noves accions nominatives amb un valor nominal de 60,10 euros cadascuna i la subscripció íntegra per part de Govern de les mateixes. A 31 de desembre de 2005 no s'havia tramitat la modificació d'estatuts socials ni s'havia reflectit comptablement aquesta ampliació de capital.

A l'exercici 2005, el Govern va transferir 12.020 euros corresponent al desemborsament de 200 accions, però aquest import ha quedat comptabilitzat com un saldo creditor amb Govern dins l'epígraf de creditors pressupostaris.

Dotació de la reserva legal

La societat va enregistrar l'exercici 2002 una dotació de la reserva legal per 9.219 euros si bé no s'ha trobat constància de la proposta d'aquesta operació per part del Consell d'Administració, tal i com preveuen els seus estatuts.

Així mateix, segons l'article 12.1 del Reglament de Societats Mercantils de 19 de maig de 1983 les societats mercantils hauran de destinar, com a mínim, un 10% dels beneficis nets anyals a la formació de la reserva legal obligatòria fins que aquesta arribi al 10 % de llur capital social. Per tant a l'exercici 2005 i 2006, Ramaders d'Andorra, S.A., hauria d'haver dotat a la reserva legal al menys el 10% del resultat positiu obtingut.

2.1.7. Creditors

El desglossament de l'epígraf de creditors és el següent:

Concepte	Saldo 2006	Saldo 2005	Variació
Proveïdors i creditors	391.193	533.771	-142.578
Altres deutes	11.342	186	10254
Primes pendent de repartir	1.231	288.057	-285.924
Creditors	403.766	822.014	-418.248

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

De la revisió de l'apartat de creditors es desprenen les següents observacions:

Principi de meritament

Atenent al principi de meritament i als principis i normes comptables generalment acceptades, la imputació temporal de despeses i d'ingressos s'haurà de fer d'acord amb el corrent real de béns i serveis que els ingressos i les despeses representen, i amb independència del moment en què es produeixi el corrent monetari o financer que se'n deriva.

En aquest sentit, en l'anàlisi efectuada s'ha detectat un import de 19.095,56 euros en concepte de factures no comptabilitzades a l'exercici 2006 les quals, d'acord amb aquest principi, ho haurien hagut d'estar.

El detall d'aquestes factures és el següent:

Creditor	Data fra	Nº fra	Import fra
Copalme	23/10/2006	FP6005129	2.963,37
Copalme	27/10/2006	FP6005238	3.335,44
Copalme	27/10/2006	FP6005239	2.396,78
Copalme	16/11/2006	FP6005584	3.470,09
Copalme	20/11/2006	FP6005637	3.219,64
Copalme	23/11/2006	FP6005710	2.272,51
Pinsos Ursa	Juliol 2006		1.437,73
Total			19.095,56

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

Per tant, a 31 de desembre de 2006 la partida de creditors, així com les despeses d'aprovisionaments estan infravalorades en 19.095,56 euros.

Comptabilització de les primes a liquidar als ramaders

Com ja s'ha comentat en l'apartat 2.1.2, a 31 de desembre de 2006, no s'ha comptabilitzat la previsió de les primes a liquidar als ramaders en concepte d'ajut al foment de productes de qualitat controlada per al període de setembre a desembre de 2006 per un import de 100.863,30 euros. Per tant, la partida de creditors estaria infravalorada per aquest import.

2.1.8. Ingressos per vendes

El detall dels ingressos obtinguts per vendes es el següent:

Concepte	Saldo 2006	Saldo 2005	Variació
Venda de vedells i corders	1.005.588,28	1.062.418,95	-56.830,67
Venda de pinso	326.396,78	340.051,56	-13.654,78
Venda de pell i menuts	15.469,01	9.375,13	6.093,88
Total	1.347.454,07	1.411.845,64	-64.391,57

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

De la revisió dels imports i operacions de l'exercici s'han detectat les següents incidències:

Operacions no comptabilitzades

En l'exercici 2005 es van detectar operacions de venda no comptabilitzades per un import de 896 euros, que tampoc s'han comptabilitzat en l'exercici 2006. En conseqüència, el saldo d'ingressos i deutors està infravalorat per aquest import.

Debilitats en el control intern

S'han detectat mancances en el control intern respecte de la facturació i comptabilització de les vendes de carn i pinso (factures de bestiar elaborades des de les dependències del Govern sense deixar constància de la conformitat del ramader, factures de pinso sense la conformitat del receptor de la mercaderia en un albarà que permeti controlar que totes les sortides hagin estat facturades). Es recomana verificar les operacions descrites i que es prenguin les mesures adients per evitar que es reproduïxin situacions anàlogues a les esmentades.

2.1.9. Subvencions corrents

Ramaders d'Andorra, S.A. ha rebut en l'exercici 2006 les següents subvencions per a despeses corrents i serveis:

Concepte	Saldo 2006	Saldo 2005	Variació
Subvenció diferència de preus Govern		19.200,00	-19.200,00
Subvenció diferència de preus Andbanc	36.337,79		36.337,79
Promoció i comercialització bestiar de renda	76.714,00	80.225,00	-3.511,00
TOTAL	113.051,79	99.425,00	13.626,79

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

De la revisió d'aquesta àrea es destaca les següents incidències:

Conveni amb una entitat bancària

En l'exercici 2006 ha estat prorrogat el conveni de col·laboració signat en l'exercici anterior amb una entitat bancària pel qual aquesta assumia la diferència entre el preu de tarifa i el preu de mercat al que es col·loqués la carn per tal de potenciar el seu consum en menjadors escolars i diferents centres socials del país. L'import màxim d'aquesta ajuda segons el conveni era de 37.000 euros.

Seguint amb el criteri de l'any anterior, l'entitat registra aquesta subvenció per criteri de caixa en el moment en què es rep el cobrament, i la xifra enregistrada durant l'exercici 2006, de 36.337,79 euros, correspon a la subvenció per carn venuda al 2005.

A 31 de desembre de 2006, l'entitat no té comptabilitzada cap previsió d'ingrés relativa a l'ajuda corresponent a l'exercici 2006 i que ascendeix a un import de 29.362,80 euros. El registre d'aquesta operació incrementaria el resultat de l'exercici per aquest import.

Acreditació de la justificació de la subvenció

La subvenció de renda cobrada per a promoció i comercialització de bestiar, per import de 76.714 euros, d'acord amb la memòria del pressupost de l'exercici 2006 presentada per l'entitat, es destinada a cobrir les despeses de funcionament corrent (compres de subministraments, pagament a professionals, pagament de tributs, altres serveis, etc.). Per a l'exercici 2006 aquest conjunt de despeses han sumat la quantia de 13.307 euros. No s'ha obtingut còpia del document acreditatiu de la concessió de la subvenció, que permeti manifestar-nos sobre l'obligació de reintegrament de la part de subvenció no utilitzada.

2.1.10. Despeses d'aprovisionaments

El següent quadre resumeix les despeses per aprovisionaments:

Concepte	Saldo 2006	Saldo 2005	Variació
Compra de vedells i corders	1.021.726	1.107.009	-85.283
Compra de pinso	299.033	335.797	-36.764
Variació d'existències de pinso	1.954	-3.052	5.006
Variació d'existències de carn	-	14.302	-14.302
Total	1.322.713	1.454.056	-131.343

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriva l'observació següent:

Operacions pendents de comptabilitzar

En l'exercici 2005 es van detectar factures de compra no comptabilitzades per valor de 7.488,43 euros corresponents a màquila i transport, que tampoc s'han comptabilitzat en l'exercici 2006.

Per altra banda, tal i com es detalla en la nota 2.1.7 no s'han comptabilitzat factures de compra per valor de 19.095,56 euros corresponents a compres de pinso realitzades en l'exercici 2006. Aquest fet suposa que les compres de mercaderia en conjunt estan infravalorades en aquest import i conseqüentment els resultats estan sobrevalorats per aquesta mateixa quantia.

2.1.11. Despeses de serveis exteriors

El següent quadre resumeix les despeses d'explotació:

Concepte	Saldo 2006	Saldo 2005	Variació
Manteniment informàtic	3.236	585	2.651
Serveis de professionals independents	338	12.792	-12.454
Assessorament comptable	7.004	5.928	1.076
Serveis bancaris i similars	1.514	373	1.141
Publicitat	-	100	-100
Fires	-	580	-580
Altres serveis	152	-	152
Total serveis exterior	12.244	20.358	-8.114

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Es destaca a continuació la incidència que s'ha observat de la revisió efectuada:

Integritat de les despeses per serveis exteriors

En el compte del resultat de la societat no hi figura la totalitat dels imports en concepte de "Serveis exteriors" (lloguers, despeses de personal, material d'oficina, publicitat, etc.) que són prestats pel personal i en dependències del Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient, ja que la gestió de la societat és suportada per aquest Ministeri. Es recomana, a fi de conèixer el cost real de l'activitat i dels programes de la societat, que es repercuteixin en els seus comptes totes les despeses que es deriven de la seva gestió.

2.2. Execució pressupostària

L'entitat presenta una liquidació pressupostària junt amb els estats financers anuals, encara que no està subjecta a la Llei general de les finances públiques. A efectes il·lustratius, tot i quedar fora de l'abast de la fiscalització en no formar part dels comptes anuals, es reproduïx seguidament.

Liquidació de l'estat d'ingressos

COD CLASIF	NOM CLASIF	Pressupost 2006	Liquidat	Dif (Liq-Pres)	% liquidat (Liq/Pres)
3	TAXES I ALTRES INGRESSOS	1.365.820	1.347.454	-18.366	98,66%
30	VENDES	1.365.820	1.347.454	-18.366	98,66%
300	VENDES	1.365.820	1.347.454	-18.366	98,66%
30000	Venda de carn	966.320	1.005.588	39.268	104,06%
30002	Venda de pinso	387.300	326.397	-60.903	84,27%
30003	Venda de pells i menuts	12.200	15.469	3.269	126,80%
4	TRANSFERÈNCIES CORRENTS	58.534	113.052	54.518	193,14%
42	TRANSFERÈNCIES DE L'ESTAT	58.534	76.714	18.180	131,06%
420	GOVERN D'ANDORRA	58.534	76.714	18.180	131,06%
42090	Altres transferències de Govern	58.534	76.714	18.180	131,06%
47	TRANSFERÈNCIES D'EMPRESES PRIVADES	-	36.338	36.338	-
470	TRANSFERÈNCIES D'EMPRESES PRIVADES	-	36.338	36.338	-
47000	Subvenció Andbanc	-	36.338	36.338	-
5	INGRESSOS PATRIMONIALS	-	175	175	-
52	INTERESSOS DE DIPÒSITS	-	175	175	-
520	COMPTES BANCARIS	-	175	175	-
52000	Interessos financers comptes bancaris	-	175	175	-
TOTAL INGRESSOS		1.424.354	1.460.680	36.326	102,55%

Font: Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

Liquidació de l'estat de despeses

COD CLASIF	NOMCLASIF	Pressupost 2006	Liquidat	Dif (Liq-Pres)	% liquidat (Liq/Pres)
2	CONSUMS DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS	1.423.454	1.393.144	-30.310	97,87%
22	MATERIAL, SUBMINISTRAMENTS I ALTRES	1.422.454	1.393.144	-29.310	97,94%
220	MATERIAL D'OFICINA	2.500	-	-2.500	-
22000	Material d'oficina ordinari i altres varis	1.500	-	-1.500	-
22040	Material d'informàtica	1.000	-	-1.000	-
221	SUBMINISTRAMENTS	1.296.150	1.320.759	24.609	101,90%
22170	Compra bestiar	940.450	1.021.726	81.276	108,64%
22172	Compra de pinso	353.200	299.033	-54.167	84,66%
22190	Altres subministraments	2.500	-	-2.500	-
225	TRIBUTS	1.490	1.063	-427	71,37%
22520	Tributs Locals	1.490	1.063	-427	71,37%
226	ALTRES SERVEIS	3.500	-	-3.500	-
22610	Atencions protocol·làries i de representació	2.000	-	-2.000	-
22660	Reunions conferències i cursets	1.500	-	-1.500	-
227	TREBALLS REALITZATS PER ALTRES EMPRESES	118.814	71.322	-47.492	60,03%
22730	Processament de dades	6.845	-	-6.845	-
22760	Estudis i treballs tècnics	15.979	10.730	-5.249	67,15%
22770	Publicitat i propaganda	42.000	-	-42.000	-
22790	Serveis bancaris	-	1.514	1.514	-
22780	Sacrifici i transport animals	53.990	59.078	5.088	109,42%
23	INDEMNITZACIONS PER SERVEIS	1.000	-	-1.000	-
231	LOCOMOCIÓ I DESPLAÇAMENTS	1.000	-	-1.000	-
23100	Desplaçaments	1.000	-	-1.000	-
3	DESPESES FINANCERES	900	-	-900	-
34	DE DIPÒSITS, FIANCES I ALTRES	900	-	-900	-
349	ALTRES DESPESES FINANCERES	900	-	-900	-

TOTAL DESPESES	1.424.354	1.393.144	-31.210	97,81%
-----------------------	------------------	------------------	----------------	---------------

ESTALVI	-	67.537	-	
----------------	----------	---------------	----------	--

Font: Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

Adicionalment, l'entitat presenta un estat del romanent de tresoreria i la conciliació del resultat comptable i el resultat pressupostari que transcrivim a continuació:

Romanent de tresoreria

Romanent de Tresoreria	Exercici 2006
1 (+) Drets pendents de cobrament	344.130
(+) del pressupost corrent i pressupostos tancats	344.130
(+) d'operacions no pressupostàries	-
2 (-) Obligacions pendents de pagament	403.766
(+) del pressupost corrent i pressupostos tancats	402.535
(+) d'operacions no pressupostàries	1.231
3 (+) Fons líquids	300.406
I. Romanent de tresoreria afectat	52.372
II. Romanent de tresoreria no afectat	188.398
III. Romanent de tresoreria total (1-2+3) = (I+II)	240.769

Font: Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

Conciliació entre el resultat comptable el resultat pressupostari

Conceptes	(euros)
Resultat de la comptabilitat financera	52.372
+ Variació d'existències	1.954
+ Despeses extraordinàries	15.982
- Ingressos extraordinaris	-2.771
Resultat de la liquidació pressupostària	67.537

Font: Ramaders d'Andorra, S.A.
(Imports en euros)

2.3. Altres aspectes a destacar.

Controls de legalitat i financer

L'article 25 dels estatuts indica que la societat romandrà sotmesa al control financer de la Intervenció general del Govern en els termes establerts en la LGFP mentre el percentatge del capital social de la societat subscrit pel Govern sigui majoritari o suficient per a tenir-ne el control.

Tot i l'anterior, l'entitat no ha estat sotmesa als controls de legalitat i financer previstos en els articles 37, 39 i 42 de la LGFP.

Remissió de comptes

L'article 12 de la Llei del Tribunal de Comptes de 13 d'abril de 2000 estableix que el Govern ha de presentar els comptes de les societats públiques que en depenen al Tribunal de Comptes, abans de l'1 d'abril de l'any següent al del tancament de l'exercici.

Els estats i comptes anuals han estat tramesos al Tribunal de Comptes en data 13 de novembre de 2007.

Mancances en el control intern de la societat.

Com s'esmenta a les diferents notes anteriors, de la fiscalització efectuada en deriven debilitats significatives de control intern de la societat. Addicionalment a les referides, cal esmentar les següents:

- De l'anàlisi dels saldos de deutors i creditors a tancament d'exercici s'han detectat diverses incidències com pagaments realitzats sense comptabilització de la factura corresponent, cobraments per imports diferents als de factura, manteniment de partides antigues sense seguiment posterior, errors en el compte comptable utilitzat, etc. Recomanem realitzar una anàlisi periòdica dels saldos de tercers, per tal de què aquests mostrin els saldos correctes a final d'exercici.

- A nivell de deutors i creditors, l'entitat no diferencia entre transaccions realitzades amb tercers i transaccions realitzades amb membres associats. Recomanem utilitzar comptes comptables diferents que permetin identificar per separat aquests saldos.

Aquest conjunt de debilitats de procediments i de febleses en la informació economicofinancera provoquen que no es pugui garantir la integritat dels recursos que es gestionen i administren a través de la societat. Recomanem establir mecanismes de control més acurats per tal de garantir la correcta determinació dels ingressos i despeses, així com la formalització, justificació i reconeixement dels fets comptables.

3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

- Al 31 de desembre hi haurien existències de carn per un import de 8.837,02 euros la compra de les quals restava pendent de comptabilització. Aquest fet incrementaria les compres de l'exercici i el saldo de les existències, a la data del tancament, en el referit import. (nota 2.1.1)
- Figuren saldos pendents de cobrament, per import 6.341,11 euros, que per la seva dificultat de cobrament i en aplicació del principi de prudència, haurien de ser provisionats, la qual cosa faria minorar el resultat de l'exercici en el referit import. (nota 2.1.2)
- En els saldos derivats de les operacions i transaccions entre la societat i l'Escorxador d'Andorra, juntament amb el seu concessionari, March i Segarra, s'han observat diferències significatives entre els imports que figuren en els registres comptables i els que han estat confirmats per les entitats, les quals no han estat justificades. Aquestes diferències ho són per les operacions del concessionari com a client de Ramaders, per import de 15.543 euros, pels serveis facturats a Ramaders en concepte de transport i sacrifici, per import de 34.899 euros, així com un saldo deutor a favor de Ramaders per import de 26.655 euros. (nota 2.1.2)
- A 31 de desembre de 2006 l'entitat no té enregistrat l'import pendent de cobrament de l'ajut al foment de productes de qualitat controlada, per compensar les diferències de preu en el sector degudes a l'estacionalitat del producte i que posteriorment l'entitat ha de liquidar als ramaders. per al període de setembre a desembre de 2006 per un import de 100.863,30 euros i que va a ser pagada pel Govern en data 26 de gener de 2007. (nota 2.1.2)
- L'entitat ha donat de baixa de la seva comptabilitat els saldos deutors que s'han considerat de dubtós cobrament, per un import en conjunt de 12.151 euros. D'acord amb els principis i pràctiques comptables generalment acceptades, i per millorar el control d'aquest comptes, els saldos de dubtós cobrament haurien de figurar en el balanç de situació, compensats amb la corresponent provisió, fins que siguin considerats fallits. Cal indicar que, amb posterioritat al tancament, l'entitat ha cobrat d'aquests imports la quantia de 6.322 euros. (nota 2.1.2)
- Figuren a les conciliacions bancàries de la societat, partides conciliatòries per import de 1.151 euros, amb una antiguitat superior a un any, i que es troben pendents de resolució (nota 2.1.4)
- Ramaders d'Andorra, S.A. no ha donat compliment al Reglament de societats mercantils respecte a l'obligació de destinar un 10% dels beneficis nets de l'exercici de 2006 a la dotació de la reserva legal que estableix l'esmentada norma. (nota 2.1.6)

- No s'ha donat compliment al principi de meritament al observar-se despeses per un import de 19.095,56 euros comptabilitzades a l'exercici 2007 quan s'haurien d'haver comptabilitzat a l'exercici 2006, en el que van ser rebut els béns (nota 2.1.7)
- L'entitat no ha comptabilitzat durant l'exercici la subvenció atorgada per una entitat bancària, per import 29.362,80 euros, la qual es trobava meritada al tancament de l'exercici. El registre d'aquesta operació faria incrementar el resultat de l'exercici en el referit import. (nota 2.1.9)
- L'entitat ha rebut una subvenció per import de 76.714 euros destinada al finançament de les despeses de funcionament corrent de la societat. Amb tot, per a l'exercici de 2006 aquest conjunt de despeses ha sumat la quantia 13.307 euros. No s'ha obtingut còpia del document acreditatiu de la concessió de la subvenció, que permeti opinar sobre la reintegrabilitat de la part de subvenció no utilitzada. Tal com s'indicava en informes corresponents a exercici anteriors, en la mateixa situació es trobaria l'import de 61.038 euros, corresponents a la diferència entre la subvenció rebuda i les despeses efectivament efectuades l'exercici 2004 i l'import de 58.825 euros, corresponents a la diferència entre la subvenció rebuda i les despeses efectivament efectuades l'exercici 2005. (nota 2.1.9)
- Dels treballs de fiscalització, s'han observat debilitats rellevants de procediments i de control intern, les quals es detallen a les notes anteriors d'aquest informe, que fa que no es pugui garantir la integritat dels recursos que es gestionen i administren a través de la societat. (nota 2.3.)

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Les observacions i recomanacions formulades en exercicis anteriors que segueixen pendents, amb les corresponents matisacions o actualitzacions en el cas que n'hi hagi, es recullen a continuació:

- Figura pendent de formalitzar i comptabilitzar l'ampliació de capital aprovada per la junta general ordinària de 19 de febrer de 2004, d'import 120.200 euros. De l'import de l'ampliació, durant el 2005 es va desemborsar pel Govern la quantia de 12.020 euros. (nota 2.1.6)
- La societat va enregistrar l'exercici 2002 una dotació de la reserva legal per 9.219 euros si bé no s'ha trobat constància de la proposta d'aquesta operació per part del Consell d'Administració, tal i com preveuen els seus estatuts. (nota 2.1.6)

- El compte del resultat de la societat no conté les despeses que suporta directament el Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient, el personal del qual és qui gestiona la societat. (nota 2.1.11)
- L'entitat no ha estat sotmesa als controls de legalitat i financers previstos en els articles 37, 39 i 42 de la LGFP. (nota 2.3)

5. CONCLUSIONS

De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria, i tal com s'ha descrit en el transcurs de l'informe, es posen de manifest debilitats rellevants de control intern que fan que, d'acord amb el que determinen les normes de fiscalització de la Intosai, en especial les recollides en la ISSAI 400 relatives a les normes per a la elaboració dels informes de fiscalització pública, no podem expressar una opinió sobre els comptes anuals de la societat Ramaders d'Andorra, S.A. corresponents a l'exercici de 2006.

6. AL·LEGACIONS

D'acord amb allò que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes es va trametre a Ramaders d'Andorra, S.A. el present informe per tal que pogués presentar les al·legacions que considerés oportunes.

Es transcriu a continuació la resposta rebuda:

Andorra la Vella, 8 de maig de 2008

Sr. Carles SANTACREU COMA
President
Tribunal de Comptes
C/Sant Salvador, 10, 3r, despatx 7
ANDORRA LA VELLA

Distingit senyor,

Vist l'informe d'observacions i recomanacions efectuades pel Tribunal de Comptes en relació amb les liquidacions dels comptes de Ramaders d'Andorra SA corresponents a l'exercici 2006, us presento les consideracions següents:

1.- Observacions i recomanacions 2006

- **Com es detalla a la nota 2.1.1 al 31 de desembre hi haurien existències de carn per un import de 8.837,02 euros la compra de les quals restava pendent de comptabilització. Aquest fet incrementaria les compres de l'exercici i el saldo de les existències, a la data del tancament, en el referit import.**

En les al·legacions corresponents a l'exercici 2005 vàrem dir:

“El fet de no haver comptabilitzat les existències de carn per un import de 2.396 euros, no afectava el resultat de l'exercici; ja que en un primer moment la despesa s'hagués passat envers uns proveïdors i al moment de realitzar l'apunt de regularització d'existències la despesa s'hagués vist minorada pel mateix import. Amb tot, es realitzaran processos de verificació per tal de tenir un control sobre els sacrificis d'animals els quals encara no estiguin venuts, per tenir un control sobre les existències al tancament de l'exercici, aquests mecanismes s'iniciaran durant l'exercici 2007.”

En els estats financers corresponents a l'exercici 2007 aquest punt ja ha estat solucionat.

- **Figuren saldos pendents de cobrament, per import de 6.341,11 euros, que per la seva dificultat de cobrament i en aplicació del principi de prudència, haurien de ser provisionats, la qual cosa faria minorar el resultat de l'exercici en el referit import. (nota 2.1.2)**

En les al·legacions corresponents a l'exercici 2005 vàrem dir:

“Durant l'any 2007 es farà un seguiment dels deutors pendents de cobrament, una vegada realitzat es portarà a terme la provisió per insolvència dels deutors que es creguin oportuns.”

Durant l'exercici 2007 s'ha procedit a regularitzar els saldos declarats com incobrables, amb tot, els imports als que possiblement es fa referència en l'observació finalment van ser cobrats, no justificant-se la dotació de cap mena de provisió.

- **En els saldos derivats de les operacions i transaccions entre la societat o l'Escorxador d'Andorra, juntament amb el seu concessionari March i Segarra, s'han observat diferències significatives entre els imports que figuren en els registres comptables i els que han estat confirmats per les entitats, les quals han estat justificades. Aquestes diferències ho són per les operacions dels concessionari com a client de Ramaders, per import de 15.543 euros, pels serveis facturats a Ramaders en concepte de transport i sacrifici, per import de 34.899 euros, així com un saldo deutor a favor de Ramaders per import de 26.655 euros. (nota 2.1.2)**

En les al·legacions corresponents a l'exercici 2005 vàrem dir:

“Ramaders d'Andorra té una relació que va més enllà de les simples relacions comercials amb l'empresa March i Segarra, empresa amb qui manté una relació com a client i com a proveïdor. En exercicis passats i per una gestió comercial amb una comunicació deficient, es va generar un saldo a favor de Ramaders d'Andorra que s'ha estat gestionant al llarg de diferents exercicis, i molt possiblement bona part del saldo al que es fa referència provingui d'aquest client. Ramaders d'Andorra no considera aquest saldo de dubtós cobrament, ja que està realitzant les gestions per validar-lo i en tot cas donar de baixa l'import que no correspongui. Aquest fet, no es creu que vagi en contra del principi de prudència, ja que en cap cas es té la seguretat ni tan sols el coneixement que

aquest import no s'arribi a cobrar. Al llarg de l'exercici 2007, s'estan realitzant tots els passos necessaris per validar el saldo final i realitzar totes aquelles operacions comptables necessàries.”

Vist les observacions sobre aquest punt, s'ha procedit a regularitzar el saldo pendent de cobrament per part de March i Segarra amb càrrec a resultats d'exercicis anteriors.

- **A 31 de desembre de 2006 l'entitat no té enregistrat l'import pendent de cobrament de l'ajut al foment de productes de qualitat controlada, per compensar les diferències de preu en el sector degudes a l'estacionalitat del producte i que posteriorment l'entitat ha de liquidar als ramaders. Per al període de setembre a desembre de 2006 per import de 100.863,30 euros i que va ser pagada pel Govern en data 26 de gener de 2007. (nota 2.1.2)**

En les al·legacions corresponents a l'exercici 2005 vàrem dir:

“L'entitat actua com a simple intermediari entre Govern i el Ramaders en el cas de les primes, entenem que Ramaders d'Andorra no és el deutor ni el creditor de les mateixes, i les considera com un import percebut de forma “atípica” i pendent de ser pagat.”

Amb tot, i seguint les recomanacions del Tribunal de Comptes, en l'exercici 2007 s'ha aplicat la recomanació.

- **L'entitat ha donat de baixa de la seva comptabilitat els saldos deutors que s'han considerat de dubtós cobrament, per un import en conjunt de 12.151 euros. D'acord amb els principis i pràctiques comptables generalment acceptades, i per millorar el control d'aquests comptes, els saldos de dubtós cobrament haurien de figurar en el balanç de situació, compensats amb la corresponent provisió, fins que siguin considerats fallits. Cal indicar que, amb posterioritat al tancament, l'entitat ha cobrat d'aquests imports la quantia de 6.322 euros. (nota 2.1.2)**

La decisió de donar de baixa els saldos que es mencionen no corresponen a cap risc per insolvència, es va observar un error en la facturació i es va procedir a solucionar aquest problema amb càrrec a resultats d'exercicis anteriors, un cop fetes les verificacions es va observar que alguns dels imports anul·lats ho havien estat de forma incorrecta, procedint-se a arreglar aquesta situació. Així

doncs, aquests imports en cap cas corresponien a saldos pendents de cobrament per la normal gestió comercial de l'entitat.

- **Figuren a les conciliacions bancàries de la societat, partides conciliatòries per import de 1.151 euros, amb una antiguitat superior a un any, i que es troben pendents de resolució. (nota 2.1.2)**

Aquesta incidència ja ha estat solucionada en el tancament comptable corresponent a l'exercici 2007.

- **Ramaders d'Andorra, S.A. no ha donat compliment al Reglament de societats mercantils respecte a l'obligació de destinar un 10% dels beneficis nets de l'exercici de 2006 a la dotació de la reserva legal que estableix l'esmentada norma. (nota 2.1.6)**

En les al·legacions corresponents a l'exercici 2005 vàrem dir:

"La decisió es prendrà en el Consell d'Administració, que tindrà lloc durant el segon semestre de l'any 2007, on s'aprovaran els comptes i gestió de l'any 2006. Es verificarà que en l'ordre del dia figuri aquest punt i es farà un seguiment dels acords presos en la Junta General d'Accionistes."

La decisió es va prendre en la junta general d'accionistes i es va dotar la reserva legal, fins al màxim previst per la normativa aplicable a l'entitat.

- **No s'ha donat compliment al principi de meritament al observar-se despeses per import de 19.095,56 euros comptabilitzades a l'exercici 2007 quan s'haurien d'haver comptabilitzat a l'exercici 2006, en el que van ser rebut els béns (nota 2.1.7)**

El fet de no haver reconegut l'import de 19.095,56 euros és degut a que no es va conèixer l'existència de les factures fins l'exercici 2007, i en aplicació del principi d'empresa en funcionament es va imputar en l'exercici 2007. A més, no entenem que pel fet que una operació no hagi estat comptabilitzada es presumeixi que no s'aplica el principi en cap de les operacions comptabilitzades per l'entitat quan aquest no és el cas.

- **L'entitat no ha comptabilitzat durant l'exercici la subvenció atorgada per una entitat bancària, per un import 29.362,80 euros, la qual es trobava meritada al tancament de l'exercici. El registre d'aquesta operació faria incrementar el resultat de l'exercici en el referit import. (nota 2.1.9)**

En les al·legacions corresponents a l'exercici 2005 vàrem dir:

“El fet de no haver reconegut l'import de 36.338 euros és degut al fet que no es van poder valorar les diferències de preu fins l'any 2006, i aquest import va ser ingressat al compte bancari de Ramaders d'Andorra S.A. el dia 28 de desembre del 2006. Per l'exercici 2007, aquest fet no es produirà al controlar dins del mateix exercici l'import de les diferències de preu i l'import percebut i/o reconegut per l'entitat bancària.”

Pel que fa referència a la subvenció de l'exercici 2006, aquest import s'ha comptabilitzat en l'exercici 2007 com a ingrés d'exercicis anteriors. La subvenció corresponent a l'exercici 2007 resta encara pendent de negociació, no havent-se imputat cap import per aquest concepte.

- **L'entitat ha rebut una subvenció per import de 76.714 euros destinada al finançament corrent de la societat. Amb tot, per a l'exercici de 2006 aquest conjunt de despeses ha sumat la quantia 13.307 euros. No s'ha obtingut còpia del document acreditatiu de la concessió de la subvenció no utilitzada. Tal com s'indicava en l'informe corresponent a l'exercici anterior, en la mateixa situació es trobaria l'import de 61.038 euros, corresponents a la diferència entre la subvenció rebuda i les despeses efectivament efectuades l'exercici 2004 i l'import de 58.825 euros, corresponents a la diferència entre la subvenció rebuda i les despeses efectivament efectuades l'exercici 2005 (nota 2.1.9)**

En les al·legacions corresponents a l'exercici 2005 vàrem dir:

“Aquest punt es solucionarà en l'exercici 2007, on es justificaran les despeses que la subvenció rebuda ha de cobrir, en cas d'excedent s'analitzarà la possibilitat de retornar la part no efectivament gastada.”

Tot i no fer-se cap operació en el tancament de l'exercici 2007, durant l'exercici 2008, es procedirà a considerar els excedents pressupostaris com un deute ver l'originador de la subvenció, menysvalorant els fons propis.

- **Dels treballs de fiscalització, s'han observat debilitat rellevants de procediments i de control intern, les quals es detallen a les notes anteriors d'aquest informe, que fan que no es pugui garantir la integritat dels recursos es gestionen i administren a través de la societat. (nota 2.3)**

Sobre aquest punt volem comentar:

Entenem que l'opinió dels auditors o de l'informe és una opinió denegada en el sentit que:

L'opinió denegada s'emet quan l'auditor no aconsegueix l'evidència suficient per a formar-se una opinió sobre els comptes anuals en el seu conjunt, i pot ser deguda a les causes següents:

1) Limitacions a l'abast.

a) Impossibilitat d'enviar confirmacions de saldos.

b) Impossibilitat de presenciar l'inventari físic d'existències.

c) Desaparició de documentació.

2) Incerteses.

Observem també que en la referenciada ISSAI 400 en el seu punt 14 diu:

“Abstención de opinión. Cuando el auditor no puede formarse una opinión sobre las cuentas, consideradas en su conjunto, debido a alguna duda o defecto tan fundamentales que una opinión con reparos no sería adecuada, se abstiene de pronunciarse. Los términos de la abstención deben dejar claro que no puede emitirse una opinión, especificando clara y concisamente todos los puntos de duda.”

Aquesta entitat tot i assumir els errors, no coneix si la materialitat dels mateixos és suficient per impedir que l'equip auditor es faci una idea sobre la correcció o no dels estats financers.

2.- Observacions i recomanacions d'anys anteriors

- **Figura pendent de formalitzar i comptabilitzar l'ampliació de capital aprovada per la junta general ordinària de 19 de febrer de 2004, d'import 120.200 euros. De l'import de l'ampliació, durant el 2005 es va desemborsar pel Govern la quantia de 12.020 euros. (nota 2.1.6)**

En les al·legacions corresponents a l'exercici 2005 vàrem dir:

“Ramaders d'Andorra efectivament va decidir realitzar una ampliació de capital i Govern va efectuar un pagament pel desembors de 200 accions, amb tot,

aquesta ampliació de capital mai s'ha arribat a escripturar i es preveu que durant l'exercici 2007 es realitzi la mateixa.”

Tot i que l'aprovació de l'ampliació de capital es va explicitar en la Junta General d'Accionistes del 2007 corresponent al tancament i aprovació dels comptes del 2006. Amb l'aprovació de la Llei de societats de 20 d'octubre de 2007 (Llei 20/2007), la societat està adequant els seus estatuts a la nova normativa, un cop aquests estiguin redactats es procedirà també a l'ampliació de capital. La Llei fixa un termini d'un any a partir de l'entrada en vigor de la Llei per adequar els estatuts a la nova normativa.

- **La societat va enregistrar l'exercici 2002 una dotació de la reserva legal per 9.219 euros si bé no s'ha trobat constància de la proposta d'aquesta operació per part del Consell d'Administració, tal i com preveuen els seus estatuts. (nota 2.1.6)**

En les al·legacions corresponents a l'exercici 2005 vàrem dir:

“La constitució d'aquesta reserva ve marcada pel Reglament de Societats de l'any 1983, no obstant i seguint els estatuts de la societat es verificarà que en el Consell d'Administració, que tindrà lloc durant el segon semestre de l'any 2007, on s'aprovaran els comptes i de gestió de l'exercici 2006, figuri en l'ordre del dia aquest punt i es farà un seguiment dels acords presos en la Junta General d'Accionistes.”

Aquest punt es va abordar en la Junta General d'Accionistes, acordant-se la dotació de l'esmentada reserva legal.

- **El compte del resultat de la societat no conté les despeses que suporta directament el Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient, el personal del qual és qui gestiona la societat. (nota 2.1.11)**

En les al·legacions corresponents a l'exercici 2005 vàrem dir:

“Continua pendent de resolució en l'exercici 2007. Tot i la complexitat de la valoració existeix un conveni on es detallen els serveis que el Ministeri d'Agricultura cedeix a Ramaders d'Andorra, i en cap moment es parla de valorar l'import d'aquesta ajuda. Si fos necessari, per a exercicis posteriors es podria intentar calcular l'import de la mateixa tot i la ja mencionada dificultat d'aquesta

operativa, aquest “càlcul” es realitzarà durant l'exercici 2007 per tal de quantificar l'import del mateix.”

S'ha rebut un document on s'especifica que la retribució pels serveis rebuts per part del Ministeri d'Agricultura serà nul·la. En tot cas, la quantificació de les despeses implicarien un increment de les despeses i el reconeixement d'un ingrés en concepte d'una possible subvenció per compensar aquestes despeses. L'efecte seria neutre en els estats financers, i caldria analitzar la raonabilitat o no de realitzar aquesta operació.

- **L'entitat no ha estat sotmesa als controls de legalitat i financers previstos en els articles 37, 39, i 42 de la LGFP. (nota 2.3)**

En les al·legacions corresponents a l'exercici 2005 vàrem dir:

“Continua sense tenir-se cap mena de control directe per part de la Intervenció General, amb tot es valoraria positivament el seu control. En l'actualitat es porta un control extern mitjançant una empresa consultora.”

Continua pendent en els exercicis 2006 i 2007.

Aprofito l'avinentsa per saludar-vos ben atentament.

Joel FONT COMA

President de Ramaders d'Andorra SA

7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES

El Tribunal de Comptes ha analitzat les al·legacions presentades i entén que no modifiquen els plantejaments evocats en el cos de l'informe, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i conclusions a les quals ha arribat el Tribunal després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs de camp.